

Sygnatura akt XIII C 474/13/3

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Kuczkowski

Protokolant: prot. Magdalena Glapa

po rozpoznaniu w dniu 16 czerwca 2016 r. w L.

na rozprawie

sprawy z powództwa A. Z. (1)

przeciwko (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

- o zadośćuczynienie

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 255.000 zł (dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od kwot:

- a) 42.500 zł od dnia 22 stycznia 2004 r. do dnia zapłaty,
- b) 102.000 zł od dnia 26 lipca 2012 r. do dnia zapłaty,
- c) 110.500 zł od dnia 3 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty.

1. Ustala, iż pozwany ponosić będzie w przyszłości odpowiedzialność za skutki wypadku, jakiemu powódka uległa dnia 26 stycznia 2003 r. mogące powstać w przyszłości.

2. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

3. Kosztami procesu obciąża strony stosunkowo, a mianowicie powódkę w 19%, a pozwanego w 81% i z tego tytułu:

- a) zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.715,82 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- b) nakazuje ściągnąć od powódki z przysądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 3.989,70 zł,
- c) nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 17.008,50 zł.

SSO Michał Kuczkowski

XIII C 474/13/3 UZASADNIENIE

Powódka A. Z. (1) wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia kwotę 315.000 zł z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 65.000 zł od dnia 22.01.2004 r. do dnia zapłaty,

- 120.000 zł od dnia 26.07.2012 r. do dnia zapłaty,

- 130.000 zł od dnia doręczenia odpisu pozwu do dnia zapłaty.

Powódka wniosła także o ustalenie, iż pozwany ponosił będzie w przyszłości odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 26 stycznia 2003 r. nie dające się w obecnej chwili określić i mogące powstać w przyszłości.

Pozwany wniosł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w L.z dnia 30 czerwca 2004 r. wydanym w sprawie II K (...)D. W. został skazany na karę 1 roku i sześciu miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3 za to, że w dniu 26 stycznia 2003 r. w G. gm. B., woj. (...), nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki V. (...) nr rej. (...) nie zachował należytych środków ostrożności w czasie jazdy, a w szczególności poruszając się w terenie zabudowanym, na łuku drogi, nie dostosował prędkości do warunków jazdy panujących na drodze (śliska nawierzchnia), wpadł w poślizg, zjechał na lewy pas ruchu doprowadzając w ten sposób do uderzenia lewą stroną samochodu w słup energetyczny, czym nieumyślnie spowodował u pasażerka D. B. obrażenia w postaci złamania kości miednicy, które naruszyły czynności narządów jej ciała na okres powyżej 7 dni, A. M. obrażenia w postaci złamania kości udowej lewej, które naruszyły czynności narządów jej ciała na okres powyżej 7 dni oraz powódki A. Z. (1) obrażenia w postaci urazu czaszkowo-mózgowego, pourazowego krwaka śródmózgowego, ostrej niewydolności oddechowej, złamania obu kości kulszowych, łonowych miednicy i wstrząsu pourazowego, które spowodowały ciężki uszczerbek na jej zdrowiu i chorobę realnie zagrażającą jej życiu tj. za przestępstwo z art. 177§1 i 2 k.k.

Bezpośrednio po wypadku powódka przebywała na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej terapii Wojewódzkiego Szpitala (...) w L. w okresie od 26 stycznia 2003 r. do 17 lutego 2003 r. z rozpoznaniem stanu po urazie czaszkowo-mózgowym, niedowładu lewostronnego z uszkodzeniem nerwu III i VII lewego, stanu po urazie wielonarządowym, stanu po operacji przepukliny przeponowej pourazowej, infekcji dróg moczowych.

Po przeprowadzeniu u powódki zabiegu plastyki przepukliny przeponowej pourazowej powódka była wentylowana mechanicznie, rozintubowana w 14 dobie.

W dniu 17 lutego 2003 r. powódka została przeniesiona na Oddział Neurologiczny i w tym dniu powódka była wydolna krążeniowo-oddechowo, przytomna, spowolniona, psychoruchowo, w prostym kontakcie słownym, zaburzona orientacja co do miejsca i czasu, leżąca. W badaniu neurologicznym stwierdzono u powódki cechy uszkodzenia lewego nerwu okoruchowego, i ośrodkowe lewego nerwu twarzonego, dyzartrię, plegię kończyn lewych ze wzmożonym napięciem tych kończyn, KDD (4), dodatni objaw Babińskiego po lewej, końsko-szpotawe ustawienie stopy lewej.

W rtg miednicy stwierdzono wielofragmentowe złamanie kości obręczy miednicy.

Powódka została wypisana z (...) w L. dnia 14 marca 2003 r. W chwili wypisu powódka była osobą chodzącą z pomocą, utrzymywał się niedowład kończyn lewych (KGL+2, KDL=3), bólowe ograniczenie ruchomości w lewym stawie barkowym, uszkodzenie nerwu III i VIII, obserwowano zaburzenia wyższych funkcji nerwowych.

W okresie od 7 maja 2003 r. do 23 maja 2003 r. powódka przebywała w szpitalu na Oddziale Hospitalizacji Diennej.

W okresie od 23 listopada 2004 r. do 15 grudnia 2003 r. i od 4 sierpnia 2005 r. do 25 sierpnia 2005 r. powódka przebywała na Oddziale Rehabilitacyjnym.

Dowód: odpis wyroku SR w L.(k.30), karta informacyjna leczenia szpitalnego (akta szkody k.180-183).

Po wypisaniu powódki z (...) w L. powódka była osoba leżącą, poruszała się wyłącznie na wózku inwalidzkim, powódka była zdana wyłącznie na pomoc męża i dzieci. Powódka była sadzana na ubikacji, myta, wsadzana do wanny, ubierana, powódka nie mogła sama nawet umyć zębów.

Powódka w wyniku porażenia nerwów nie może chodzić, porusza się wyłącznie w obuwiu ortopedycznym przy pomocy kul łokciowych. Obuwie ortopedyczne sięga u powódki od stopy do kolana, powódka bez tego obuwia nie może poruszać się samodzielnie, gdyż wykrzywia jej się noga i od razu się przewraca.

Powódka przy pomocy kul jest obecnie w stanie przejść najwyżej odległość 100 metrów, a następnie nie ma już sił by dalej się poruszać.

Powódka w chwili obecnej nie może przygotować obiadu, może jedynie przygotować podstawowe produkty spożywcze, lecz obiad musi przygotować jej mąż. Powódka nie jest w stanie zdjąć garnka wypełnionego wodą z kuchenki. Powódka nie może sprzątać w domu, ani wykonywać podstawowych czynności w tym zakresie. Powódka jest w stanie włączyć pralkę, lecz nie jest w stanie wyciągnąć mokrego prania z bębna.

Powódka ma dwie wnuczki, z którymi z uwagi na stan swego zdrowia nie może się bawić, nie może ich wziąć na ręce, nie może z nimi zostać sama ani pójść na spacer.

Powódka w chwili wypadku miała 45 lat i pracowała jako mistrz produkcji w firmie (...). Powódka do pracy dojeżdżała do R., praca była trzymianowa. Wykonywana przez powódkę praca dawała jej satysfakcję, powódka pracowała w swoim zawodzie gdyż jest elektronikiem, miała możliwość dalszego awansu. Wypadek spowodował, iż powódka jest rencistką I grupy, u której stwierdzono całkowitą niezdolność do pracy na czas nieograniczony.

Rodzina powódka składa się z męża i pięciorga dzieci. Powódka wraz z rodziną spędzała wakacje, bardzo często wspólnie wyjeżdżali w góry, gdzie odbywali piesze wędrówki, raz wraz z mężem i jednym z synów powódka była na wakacjach w Hiszpanii. Po wypadku stan zdrowia powódki uniemożliwia jakiegokolwiek wyjazdy na wakacje.

Powódka przed wypadkiem uczestniczyła w organizowanych zabawach tanecznych, sylwestrach brała udział w organizowanych przez zakład pracy imprezach integracyjnych. Była osobą wesołą, lubiącą się bawić, tańczącą. Powódka była osobą aktywnie uprawiającą sport jeździła na rowerze, pływała.

Wypadek ,któremu uległa powódka spowodował, iż powódka nie może uczestniczyć w żadnych imprezach.

Dowód: zeznania powódki A. Z. (2) (k.439 w zw. z k.110-112), zeznania świadków P. J. (k.112-113), G. K. (k.113), Ż. Ł. (k.113-114), J. Z. (1) (k.114-115), orzeczenia lekarza orzecznika (k.47-56), zdjęcia (k.64-66), dokumenty dotyczące samokształcenia się zawodowego powódki (k.38-45).

Powódka w następstwie wypadku z osoby pełnosprawnej stała się osobą początkowo nawet niezdolną do samodzielnej egzystencji. W sferze biologicznej cierpienia powódki należy ocenić przede wszystkim jako ewidentny niedowład połowiczny lewostronny znacznie utrudniający poruszanie się. W sferze psychicznej u powódki występują cierpienia spowodowane gwałtownym pogorszeniem się jakości życia, w sferze społecznej są to dolegliwości będące następstwem utraty pozycji społecznej z okresu przed wypadkiem, gdyż po wypadku powódka stała się osobą niepełnosprawną.

W pierwszych 3-4 tygodniach po wypadku dolegliwości bólowe powódki należy ocenić na 8-9 ° (w 10°skali (...)). W kolejnych tygodniach dolegliwości bólowe zmniejszały się i aktualnie wynoszą 2-3° w skali (...). Aktualnie nadal u powódki utrzymują się dolegliwości bólowe, których największe nasilenie występuje w porze nocnej, kiedy powódka odczuwa drętwienie ręki prawej i lewej oraz kurcze lewej łydki. Drętwienia w obrębie ręki prawej należy traktować jako następstwo przeciążania narządów ruchu-konkretnie chodzenia z pomocą laski łokciowej trzymanej w kończynie górnej prawej

Całkowity powrót powódki do zdrowia nie jest możliwy, utrzymywanie obecnego stanu klinicznego, tj. możliwości poruszania się z użyciem jednej laski łokciowej, jest możliwe dzięki codziennym ćwiczeniom rehabilitacyjnym,

których to powódka została wyuczona i które to systematycznie wykonuje w warunkach domowych. Mimo prowadzonej systematycznej rehabilitacji należy spodziewać się stopniowego powolnego pogarszania się stanu klinicznego powódki, co jest rezultatem postępujących procesów, zarówno starzenia się, jak i postępujących zmian zwyrodnieniowych.

U powódki w następstwie wypadku z dnia 26.01.03 r. należy orzec aktualny trwały uszczerbek na zdrowiu z przyczyn strictly neurologicznych wg tabeli uszczerbków na zdrowiu stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.02 r. (Dz.U 2002/234/1974) w wysokości 8% wg punktu 13a (uszkodzenie lewego nerwu okoloruchowego ograniczające spojrzenie w dół i górę z zaburzeniem reakcji źrenicy na światło), w wysokości 60% wg punktu 5c (niedowład spastyczny lewostronny).

W związku z koniecznością poruszania się z użyciem laski łokciowej trzymanej w prawej ręce dochodzi do przeciążania narządów ruchu, w tym obrębie kręgosłupa szyjnego. To powoduje nasilanie się zmian zwyrodnieniowych-dyskopatycznych w obrębie kręgosłupa, a ponieważ nasilają się dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa szyjnego z towarzyszącymi objawami radikulopatii szyjnej (drętwienie rąk), niewykluczona jest sytuacja, że może okazać się konieczna interwencja neurochirurgiczna- operacyjne leczenie dyskopatii szyjnej.

Aktualnie z powodu nasilających się dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa szyjnego z towarzyszącymi objawami radikulopatii szyjnej nie można wykluczyć, że ogólny stan narządów ruchu ulegnie dalszemu pogorszeniu i powódka nie będzie mogła trzymać laski łokciowej w prawej kończynie górnej, co uniemożliwi jej samodzielne poruszanie się i stanie się ponownie osoba niezdolną do samodzielnej egzystencji.

Powódka od dnia wypadku i aktualnie wymaga stosowania stałej farmakoterapii.

Dowód: opinia biegłego neurologa prof. dr hab. Med. J. M. (k.187-201).

Uszczerbek na zdrowiu jakiego powódka doznała w wyniku wypadku z dnia 26.01.03 r. w wyniku obrażeń narządów ruchu wynosi 10% i ma charakter stały, który został określony w oparciu o załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.02 r. (Dz.U 2002/234/1974) poz. 96a.

Obrażenia jakie występują u powódki mogą powodować w odległej przyszłości wtórne zmiany zwyrodnieniowe w narządzie ruchu. Osłabienie układu mięśniowego uszkodzonych elementów narządu ruchu wynika z długiego okresu ich leczenia. Oba te czynniki osłabienie i możliwość wystąpienia zmian zwyrodnieniowych mogą ograniczać zakres możliwości podejmowania prac fizycznych wymagających ciągłego podnoszenia.

Dowód: opinia biegłego lekarza ortopedy P. N. (k.243-246).

Doznane przez powódkę obrażenia ciała i wywołany nimi trwały uszczerbek na zdrowiu, w tym trwale kalectwo, ograniczenia w życiu codziennym, osobistym, rodzinnym i zawodowym oraz długotrwały okres leczenia miały i mają wpływ na zdrowie psychiczne powódki w takim zakresie, że początkowo odczuwała ona symptomy zespołu stresu pourazowego, natomiast w późniejszym okresie wystąpiła u niej reakcja adaptacyjna. Obecnie jej stan psycho-emocjonalny ocenić należy jako dość wyrównany.

Z psychologicznego punktu widzenia bezpośrednim następstwem wypadku było wystąpienie u powódki zespołu stresu pourazowego, a okres jego trwania ocenić można jako około pół roku od zdarzenia, do czasu kiedy uzyskała ona względną samodzielność w zakresie samoobsługi. W tamtym czasie odczuwała ona rozpacz i złość, miała problemy z zasypianiem, odczuwała cierpienie fizyczne, które potęgowało jej obniżony nastrój, musiała zażywać nasenne oraz antydepresyjne środki farmakologiczne. Poza tym występowały u niej istotne problemy z pamięcią, orientacja w czasie i przestrzeni.

Aktualnie występują u powódki psychologiczne następstwa wypadku i głównie charakteryzują się one poczuciem frustracji z powodu braku możliwości wykonywania aktywności, które podejmowała przed zdarzeniem, a także –

poczuciem bycia zależną od pomocy innych ludzi, co wywołuje u badanej okresowo obniżony nastrój oraz niższą samoocenę. Powodem ich występowania jest trwała niepełnosprawność będąca skutkiem wypadku.

Fakt niemożności wykonywania uprzednio wykonywanego zawodu, z psychologicznego punktu widzenia, wpłynął na powódkę w taki sposób, że pogorszył jakość jej życia, obniżył u niej poczucie własnej wartości oraz pozbawił ją możliwości realizowania zarówno kariery zawodowej, jak i aktywności w sferze społecznej, którą wykonywana przez nią praca oraz stanowisko, jakie pełniła, jej umożliwiały.

Fakt uzależnienia powódki od innych osób w codziennym życiu i konieczności korzystania z ich pomocy, z psychologicznego punktu widzenia, wpłynęły na powódkę również w taki sposób, że wywołały u niej poczucie bezradności, frustracji, wahania nastroju, z tendencją do obniżonego nastroju oraz poczucie mniejszej wartości.

Długotrwały okres leczenia oraz obecny stan zdrowia powódki wynikający ze skutków wypadku wpływa na zdrowie psychiczne powódki w taki sposób, że wywołuje u niej aktualnie, rzadziej niż to miało miejsce w przeszłości, okresowe zaburzenia adaptacyjne typu depresyjno – lekowego, przy czym powódka jest generalnie pozytywnie zmotywowana do uzyskiwania równowagi emocjonalnej, na co istotny wpływ ma również udzielane jej wsparcie ze strony osób najbliższych. Stan psychiczny powódki jest dość wyrównany, bez konieczności korzystania z pomocy psychologicznej bądź psychiatrycznej.

Dowód: opinia biegłej psycholog P. C. (k.284-292).

Powódka w wypadku z dnia 26.01.03 r. w zakresie narządu wzroku doznała obrażeń w postaci uszkodzenia n. III oka lewego i pourazowego uszkodzenia drogi wzrokowej z ograniczeniem pól widzenia obu oczu.

Powódka przez okres około 3 miesięcy odczuwała znaczny dyskomfort spowodowany dwojeniem obrazów, która stopniowo zmniejszała się w ciągu następujących 6 miesięcy wraz z adaptacją tego stanu.

Uszkodzenia w zakresie narządu wzroku są trwałe, nie ma możliwości ich leczenia. Powódka jest zaadaptowana do upośledzenia funkcji wzroku, potrafi kompensować dwojenie poprzez wyrównawcze ustawianie głowy. Stan okulistyczny nie ogranicza aktywności powódki w życiu codziennym, rodzinnym i towarzyskim, natomiast w sposób istotny ogranicza zdolność powódki do wykonywania pracy zgodnej z kwalifikacjami w charakterze elektronika.

Procentowy uszczerbek na zdrowiu powódki w zakresie narządu wzroku wg tabeli uszczerbków na zdrowiu stanowiącej załącznik do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.02 r. (Dz.U 2002/234/1974) wynosi pkt. 27a-10%, pkt.33c-25%, pkt.13a-20% łącznie 55%.

Dowód: opinia biegłej lekarza okulisty B. Ł. (k.347-248).

Doznane przez powódkę obrażenia ciała w zakresie psychiatrycznym wywołały u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu fizycznym i psychicznym, ponieważ spowodowały kalectwo fizyczne: niedowład połowiczny, zaburzenia widzenia, zaburzenia mowy oraz psychiczne: labilność nastroju, emocji, zaburzenia pamięci przez co nastąpiło ograniczenie w życiu osobistym, codziennym, samodzielności o utracie zdolności do pracy zawodowej.

U powódki rozpoznano organiczne uszkodzenie OUN powodujące zmianę osobowości sprawności intelektualnej. Stres pourazowy należy u powódki rozpatrywać w kategoriach zaburzeń adaptacyjnych i stresu spowodowanego następstwami wypadku - konsekwencjami utraty zdrowia fizycznego. Jednocześnie organiczne uszkodzenie OUN są wyżej klasyfikowane ponieważ, jako że są to uszkodzenia tkanki mózgowej, a nie tylko zmiany czynnościowe z kategorii nerwic.

Powódka doznała uszczerbku na zdrowiu psychicznym w sposób trwały polegający na zmianie osobowości w kierunku zmian organicznych charakteryzujący się pogorszeniem pamięci, labilności nastroju i emocji oraz upośledzeniem sprawności intelektualnej w stosunku do pierwotnej.

Z psychiatrycznego punktu widzenia fakt niemożności wykonywania pracy zawodowej wpłynął na powódkę destrukcyjnie, frustrująco. Powódka aktualnie przecenia swe możliwości, a jednocześnie widzi ograniczenia zdolności do wykonywania uprzedniego zawodu.

Destrukcyjnie na samopoczucie powódki i jakość życia wpływa wyraźne ograniczenie samodzielności i konieczności korzystania z pomocy innych osób, a także długotrwały proces leczenia skutków doznanych obrażeń w wypadku z dnia 26.01.03 r.

Dowód: opinia biegłego psychiatry A. T. (k.389-396).

Pismem z dnia 1.08.2003 r., które wpłynęło do pozwanego 8.08.2003 r. pełnomocnik powódki zgłosił pozwanemu szkodę i wezwał do zapłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Pozwany pismem z dnia 21.01.2004 r. poinformował pełnomocnika powódki, iż tytułem zadośćuczynienia przyznał powódce kwotę 100.000 zł, jednocześnie poinformował, iż obniża powyższą kwotę o 15% z tytułu przyczynienia się powódki do powstania szkody z uwagi na brak zapiętych pasów i wypłacił powódce kwotę 85.000 zł.

Pismem z dnia 5.06.12 r. pełnomocnik powódki wniósł o przyznanie powódce dodatkowego zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł, a pozwany pismem z dnia 25.07.2012 r. odmówił przyznania dodatkowego zadośćuczynienia.

Dowód: pisma pełnomocnika powoda i pozwanego akta szkody (k.61,21-23,377 i 378-379).

Bezspornym między stronami jest fakt, iż na skutek braku zapięcia pasów bezpieczeństwa w chwili wypadku powódka przyczyniła się w 15% do powstania szkody.

Sąd zważył co następuje.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki oraz świadków Ż. Ł., G. K., P. J. i J. Z. (2) albowiem zeznania te są spójne, logiczne, a nadto w znacznej mierze zostały potwierdzone zgromadzoną w toku procesu dokumentacją medyczną, a także wywodami płynącymi ze sporządzonych opinii biegłych.

Sąd dał także wiarę zgromadzonym w toku procesu dokumentom, z uwagi na fakt, iż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty, a także nie były kwestionowane przez pozwanego.

Sąd dał wiarę sporządzonym przez biegłych J. M., P. N., B. Ł., P. C. i A. T. opiniom z uwagi na fakt, iż zostały one sporządzone w sposób profesjonalny, zawierają odpowiedzi na wszelkie pytania zawarte w tezach dowodowych, a nadto nie zostały zakwestionowane przez strony i strony nie domagały się słuchania biegłych na rozprawie na okoliczność sporządzonych opinii.

Odpowiedzialność pozwanego jako ubezpieczyciela sprawy wypadku - D. W., w którym powódka doznała obrażeń ciała wynika z art. 445§1 k.c. w zw. z art. 805§1 k.c. w zw. z § 10 ust.1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów.

Zadośćuczynienie za krzywdę jest swoistą postacią odszkodowania, którego celem jest rekompensowanie uszczerbku w dobrach osobistych (szkody niemajątkowej), przyjętę więc należy, że zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę pełni przede wszystkim funkcję kompensacyjną, gdyż stanowi przybliżony ekwiwalent za doznaną przez pokrzywdzonego szkodę niemajątkową (krzywdę).

Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 14.02.2008 r. w sprawie II CSK 536/07 w odniesieniu do zadośćuczynienia pieniężnego z art. 445 § 1 k.c. funkcja kompensacyjna musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne.

Na wysokość zadośćuczynienia niewątpliwie wpływ mieć musi 133% uszczerbek na zdrowiu, którego doznała powódka, lecz nie może to być przesłanka decydująca o wysokości przyznanego zadośćuczynienia. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 21 lutego 2007 r. w sprawie IACa 1146/06 wskazał, iż na rozmiar krzywdy, a w konsekwencji wysokość zadośćuczynienia, składają się cierpienia fizyczne i psychiczne, których rodzaj, natężenie i czas trwania należy każdorazowo określić w okolicznościach konkretnej sprawy. Mierzenie krzywdy wyłącznie stopniem uszczerbku na zdrowiu stanowi niedopuszczalne uproszczenie nie znajdujące oparcia w treści art. 445 § 1 k.c.

Niewątpliwie rozmiar doznanych uszkodzeń ciała jakich doznała powódka, dwumiesięczny pobyt powódki w szpitalu, w tym pozostawanie powódki przez okres dwóch tygodni w śpiączce farmakologicznej, przeprowadzenie zabiegu plastyki przepukliny przeponowej świadczą o rozmiarach cierpień powódki. Jak wynika z opinii biegłego neurologa J. M. dolegliwości bólowe, które początkowo były ogromne i wynosiły 8-9° w 10°skali VAS, a które utrzymują się do dnia dzisiejszego, a więc przez ponad 13 lat i wynoszą 2-3° w skali VAS, także muszą mieć wpływ na wysokość należnego powódce zadośćuczynienia. Z pewnością na wysokość zadośćuczynienia ma wpływ fakt, iż powódka obecnie musi poruszać się za pomocą kuli łokciowej czego nie czyniła przed wypadkiem, konieczność poruszania się butach ortopedycznych, bez użycia których powódka wywraca się, konieczność zażywania leków przeciwbólowych

Niewątpliwie zakres doznanych w wypadku obrażeń, to iż obrażenia te mają charakter trwałe i nie jest możliwy powrót do stanu zdrowia takiego jak przed wypadkiem, tym bardziej, że proces leczenia został zakończony, fakt, że powódka nie odzyska już pełnej sprawności fizycznej i nie rokuje powrotu do dotychczasowych zajęć życiowych z pewnością rzutować musi na rozmiar doznanych przez powódkę cierpień, i skutkować winno wysokością przyznanego z tego tytułu zadośćuczynienia. Nie bez znaczenia przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jest okoliczność, iż z uwagi na rozmiar doznanych cierpień u powódki doszło do organicznego uszkodzenia OUN, które spowodowało zmianę osobowości i sprawności intelektualnej powódki.

Na skutek wypadku z dnia 26 stycznia 2003 r. zmianie uległo całkowicie życie powódki. Powódka z osoby energicznej, cieszącej się życiem, uprawiającej sport rekreacyjnie, często wybierającej się na górskie wycieczki, a także osoby spełnionej zawodowo, która pięła się po szczeblach kariery, której wykonywana praca dawała satysfakcję, stała się osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji, a w początkowej fazie leczenia, zdanej wyłącznie na pomoc osób trzecich. W chwili obecnej powódka nie może wykonywać podstawowych prac domowych takich jak sprzątanie, gotowanie, pranie, nie jest w stanie utrzymać na rękach swe wnuki, nie może wyjść sama z wnukami na spacer, a także samodzielnie się nimi zajmować.

Rozmiar uszkodzeń ciała u powódki jest bardzo rozległy, u powódki stwierdzono uszkodzenia ciała w zakresie neurologicznym, ortopedycznym, okulistycznym, psychiatrycznym, a z opinii biegłej psycholog wynika, iż niemożność wykonywania uprzednio wykonywanego zawodu, wpłynął na powódkę w taki sposób, że pogorszył jakość jej życia, obniżył u niej poczucie własnej wartości oraz pozbawił ją możliwości realizowania zarówno kariery zawodowej, jak i aktywności w sferze społecznej, którą wykonywana przez nią praca oraz stanowisko, jakie pełniła, jej umożliwiały, natomiast uzależnienie powódki od innych osób w codziennym życiu i konieczności korzystania z ich pomocy, wpłynęły na powódkę również w taki sposób, że wywołały u niej poczucie bezradności, frustracji, wahania nastroju, z tendencją do obniżonego nastroju oraz poczucie mniejszej wartości.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4.02.08 r. wydanym w sprawie III K 349/07 (Prok i PR. 20008/7-8/28) wskazał, iż użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie "sumy odpowiedniej" choć ma charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się kryteria, którymi należałoby kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Z tego wynika, że "wartość odpowiednia" to wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Pamiętać przy tym należy, że na wysokość zadośćuczynienia składają się cierpienia pokrzywdzonego - tak fizyczne jak i psychiczne - których rodzaj, czas trwania i natężenie, należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy. Indywidualny charakter zadośćuczynienia przesądza o tym, że ostateczne ustalenia, jaka

konkretnie kwota jest "odpowiednia" z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, lecz nie może to być uznanie dowolne.

W ocenie sądu kwota 400.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia psychiczne i fizyczne doznane przez powódkę w związku z wypadkiem, któremu uległa, będzie właśnie kwota odpowiednią, o której mowa w art. 445§1 k.c. Bezsprzeczonym między stronami jest fakt, iż powódka na skutek braku zapiętych pasów bezpieczeństwa przyczyniła się do powstania obrażeń w 15%, zatem na podst. art. 362 k.c. ustalona przez sąd kwota zadośćuczynienia winna zostać obniżona o taką wartość, zatem należąca kwota zadośćuczynienia winna wynieść 340.000 zł, która to kwota powinna zostać po raz kolejny obniżona o kwotę 85.000 zł, którą to kwotę pozwany wypłacił powódce, co jest bezsporne pomiędzy stronami. Zatem należąca powódce kwota zadośćuczynienia wynosi kwotę 255.000 zł.

. Przyjmując średnie miesięczne dochody netto powódki, które w ocenie sądu wynoszą około 3000 zł (renta ZUS i renta z tytułu zwiększonych potrzeb wypłacana przez pozwanego), to przyznana kwota zadośćuczynienia wynosi 133 krotność miesięcznych dochodów powódki, a zatem w ocenie sądu powyższa kwota spełni swą funkcję kompensacyjną. Powódka powyższą kwotę może przeznaczyć na pokrycie kosztów dalszego leczenia, przede wszystkim rehabilitacji, którą odbywać będzie mogła poza świadczeniami z NFZ, będzie mogła pokryć koszty wyjazdów sanatoryjnych, które w ocenie sądu w pewien sposób zrekompensują cierpienia jakich powódka doznała i jakie towarzyszą jej w chwili obecnej. Podkreślić należy, iż powódka samodzielnie nie opuszcza domu zatem będzie mogła przyznana kwotę z tytułu zadośćuczynienia na zakup sprzętu RTV i AGD, zakup których dóbr choć w pewnym stopniu złagodzi cierpienia doznane przez powódkę.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik spóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego. Zadośćuczynienie traktowane jest jako wierzytelność bezterminowa, w związku z powyższym jego wymagalność należy wiązać z datą zgłoszenia zobowiązanemu roszczenia sprecyzowanego co do wysokości (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2012 r. o sygn. I ACa 1280/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. I ACa 1092/12). Wyrok, w którym Sąd zasądza zadośćuczynienie, ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny (SN 16.12.11 r. V CSK 38/11). Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia powstaje z chwilą wyrządzenia krzywdy czynem niedozwolonym i staje się wymagalne zgodnie z dyspozycją art. 455 k.c. niezwłocznie po wezwaniu do zapłaty.

Zgodnie z art. 817 § 1 k.c. ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.

Skoro powódka zgłosiła pozwanemu szkodę pismem z dnia 1.08.2003 r., które wpłynęło do pozwanego 8.08.2003 r. i wezwała do zapłaty kwoty 150.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a pozwany przyjmując 15% przyczynienie się powódki do powstania szkody przyznał w dniu 21.01.04 r. zadośćuczynienie w kwocie 100.000 zł pomniejszonej o 15.000 zł i wypłacił 85.000 zł, to sąd zasądził na podst. art. 481§1 k.c. ustawowe odsetki od kwoty 42.500 zł (150.000 zł – 15% (22.500 zł) = 127.500 zł – 85.000 zł) od dnia 22.01.04 r. do dnia zapłaty.

Pismem z dnia 5.06.12 r. powódka wniosła o przyznanie dodatkowego zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł, a pozwany pismem z dnia 25.07.2012 r. odmówił przyznania dodatkowego zadośćuczynienia, zatem sąd zasądził ustawowe odsetki od kwoty 102.000 zł (120.000 zł – 15%) od dnia 26.07.2012 r. do dnia zapłaty.

Od pozostałej kwoty 110.500 zł (255.000 zł – 42.500 zł – 102.000 zł) sąd zasądził ustawowe odsetki na podst. art. 481§1 k.c. w zw. z art. 817§1 k.c. po upływie 30 dni od doręczenia odpisu pozwu pozwanemu to jest od dnia 3.08.13 r. do dnia zapłaty.

Mając na uwadze aktualny stan zdrowia powódki, fakt, iż nie jest ona w stanie powrócić do stanu sprzed wypadku, konieczne jest dalsze leczenie i rehabilitacja sąd na podst. art. 189 k.p.c. ustalił, iż pozwany ponosić będzie w przyszłości odpowiedzialność za skutki wypadki, jakiemu uległa powódka w dniu 26 stycznia 2003 r. mogące powstać w przyszłości.

W pozostałym zakresie sąd powództwo oddalił jako niezasadne.

Mając powyższe na uwadze sąd na podst. art.100 k.p.c. obciążył strony kosztami procesu stosunkowo, a mianowicie powódkę w 19%, a pozwanego w 81%.

Na koszty procesu powódki składa się wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 7.200 zł oraz koszt dojazdu jej pełnomocnika na rozprawę w kwocie 310,90 zł łącznie 7510,90 zł. Mając na uwadze procentowy wynik sprawy należne koszty powódki stanowi kwota 6083,82 zł (7510,90 – 19%). Na koszty pozwanego składa się kwota 7.200 zł z tytułu wynagrodzenia radcy prawnego, która winna zostać pomniejszona o 81% tj. kwota 1368 zł. Dokonując potrąceń powyższych kwot sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4715,82 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Łączny koszt opinii sporządzonych w niniejszej sprawie stanowi kwota 5248,20 zł. Mając na uwadze procentowy wynik sprawy koszty obciążające powódkę z tego tytułu stanowią kwotę 997,20 zł, a pozwanego 4251 zł.

Oplata od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona wynosi kwotę 15.750 zł. Mając na uwadze procentowy wynik sprawy koszty obciążające powódkę z tego tytułu stanowią kwotę 2992,50 zł, a pozwanego 12.757,50 zł.

Zatem sąd na podst. art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć od powódki z przysądzonego roszczenia na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu łączną kwotę 3989,70 zł, a od pozwanego łączną kwotę 17.008,50 zł.

(-) Michał Kuczkowski